

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
ім. І.К. Карпенка-Карого

Інститут екранних мистецтв / Факультет театрального мистецтва

Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ Інга Чхатарашвілі-Петраш

«_____» _____ 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(

Спеціальності В1 – аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

В6 – перформативні мистецтва
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма _____

Київ – 2026

Розробник: **Тернова Марина Володимирівна**, доцент кандидат філософських наук,

Викладачі: Тернова М. В., доцент, кандидат філософських наук,
Голуб А. П., доцент, кандидат філософських наук,

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

_____ гуманітарних дисциплін

(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол від 27.08.2026 № 1

Завідувач кафедри _____ *Олена ОНІЩЕНКО*
(підпис)

Пролонговано:

На 2026__/2027__ н.р.

Завідувач кафедри _____ Оніщенко О. І.,

Протокол від 27.08.26, № 1

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ Оніщенко О. І.,

Протокол від _____ 20__, № ____

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ Оніщенко О. І.,

Протокол від _____ 20__, № ____

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Харктеристика навчальної дисципліни	Нормативна			
Курс	2		2	
Семестр	3,4		3,4	
Кількість кредитів	3		3	
Загальний обсяг годин	90		90	
	лекції			
	20		6	
	семінари			
	10		2	
	самостійна робота			
	60		80	
Вид підсумкового контролю	екзамен		екзамен	

12. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є формування системи базових знань та навичок філософського мислення. Розуміння ролі філософії як основи та системи гуманітарного знання.

Завдання дисципліни полягає у системному опануванні основ філософії, набутті навичок, що формують критичне та аналітичне мислення, розвиненість рефлексії, здатність до інтелектуальної комунікації та дискурсу.

Очікувані результати навчання.

РН17 Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.

3. Структура навчальної дисципліни

	Розподіл годин між видами робіт											
Назви тем	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	с	ла б	інд	с.р.		л	с	ла б	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Особливості філософського знання.		2						4	2			
Тема 2. Зародження філософії.		2	2			10						10
Тема 3. Доба Середньовіччя та Відродження.		2	2			10						10
Тема 4. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.		2				10						10
Тема 5. Некласична та сучасна філософія.		2	2			10						10
Тема 6. Філософія та духовність.		2	2									10
Тема 7. Проблема буття.		2				10						10
Тема 8. Походження та структура свідомості.		2	2			10						10
Тема 9. Культура та цивілізація: ознаки і прояви.		2										10
Тема 10. Теорія пізнання.		2										10
Всього	90	20	10			60	90	4	2			84

13. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Особливості філософського знання.

Походження світогляду. Види світоглядів: міфологічний, релігійний, науковий. Особливості філософського мислення. Форми мислення. Предмет, методи, функції, структура філософії. Взаємозв'язок філософії, релігії і мистецтва.

Основні поняття/ ключові слова: філософська наука, світогляд, світобачення, логіка, релігія.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.

4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 2. Філософська думка стародавньої Індії та Китаю. Антична філософія.

Відмінності східного і західного типів філософування. Духовні джерела Ст. Індії та Китаю. Зародження буддизму. Конфуцій. Дао. Інь та Ян. Натурфілософія. Досократики: мілетська та піфагорейська школи. Софісти. Кініки. Висока класика: Сократ, Платон, Арістотель. Елліністична філософія (епікурейство, скептицизм, стоїцизм). Римська філософія (неоплатонізм).

Основні поняття/ ключові слова: релігійний світогляд, духовний канон, першоджерело, натурфілософія, розвиток мислення, логіка, діалектика та метафізика.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. — К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. — 2-ге вид., стереотип. — К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. — 8-ме вид., стер. — К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 3. Філософія Середньовічної доби та Відродження.

Християнство як основний світогляд середньовічної філософії. Теоцентризм. Апологетика та патристика. Аврелій Августин (Блажений) Середньовічна схоластика. Тома Аквінський. Місце і роль у розвитку середньовічної філософії Ф.Аквінського. Містики. Доба Відродження (антропоцентризм, пантеїзм, гуманізм). Д.Аліг'єрі, Ф.Петрарка. Пантеїзм Дж.Бруно. «Державець» Нікколло Макіавеллі та «Утопія» Томаса Мора. Геліоцентрична система М.Коперника. Розуміння світу Дж.Бруно та Г.Галілея.

Основні поняття/ ключові слова: духовний канон, богослов'я, теологія, гуманізм, мистецтво, утопія, коперніканський переворот.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. — К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. — 2-ге вид., стереотип. — К.: Либідь, 2002.

3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 4. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

Емпірична та раціоналістична методологія. Ф.Бекон і проблема методу. Р.Декарт та універсальний метод всіх наук. Т. Гоббса та Д.Локк про суспільний договір. Субстанційна концепція Б.Спінози. Гносеологічна концепція Г.Ляйбніца. Д.Юм. про людську природу. Зміна наукового мислення. І.Кант і “коперніканський переворот” Априорне та апостеріорне. Категоричний імператив. Етика, естетика та мистецький смак. «Абсолютний дух» та діалектична логіка Г.Гегеля.. Антропологічна філософія Л.Фойєрбаха.

Основні поняття/ ключові слова: зміна наукового мислення, методологія, емпіризм і раціоналізм, державотворення, суспільний договір, німецька класична філософія.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 5. Некласична та сучасна філософія.

Поняття некласичної філософії та причини її формування. Позитивізм та антропологічна філософія. Філософія життя А.Шопенгауера. Філософські погляди Ф.Ніцше. Психоаналітична філософія. Прагматизм як напрям сучасної філософії. Структуралізм М.Фуко. Феноменологія Е.Гусерля. Екзистенціальна філософія К.Ясперса, Ж.-П.Сартра. Постмодернізм.

Основні поняття/ ключові слова: ірраціоналізм, екзистенція, філософія життя, антропологічна філософія, феноменологія, герменевтика, комунікативна філософія, релігійна філософія.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.

3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 6. Духовність та цінності.

Поняття дух, душа і духовність. Вищі духовні цінності. Творчість як основа духовності людини.

Основні поняття/ ключові слова: анімізм, дух – душа, духовність – душевність, принципи, цінності та рішення, загальнолюдські та індивідуальні цінності, творча природа людини.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 7. Проблема буття. Екзистенціальна філософія.

Онтологія як філософське вчення про буття. Буття і небуття. Філософський зміст категорії субстанція. Монізм, дуалізм, плюралізм. Філософське тлумачення категорії матерії. Матерія і рух. Простір і час. Екзистенція-існування-життя. Екзистенціали людського буття. Людина. Індивід-індивідуальність, особа-особистість.

Основні поняття/ ключові слова: онтологія, поняття буття-небуття, воля, свобода, справедливість, існування – екзистенція.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 8. Свідомість та мислення.

Проблема походження свідомості. Структура свідомості. Свідомість та самосвідомість. Свідомість і мова. Мовлення і мислення. Свідоме, несвідоме, підсвідоме, надсвідоме. Концепції психоаналітичної філософії З.Фрейда, К.Юнга, А.Адлера, Е. Фромма. Рефлексія. Саморефлексія.

Основні поняття/ ключові слова: свідомість і мислення, самосвідомість, рефлексія рефлексії, психоаналітична філософія.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. — К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. — 2-ге вид., стереотип. — К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. — 8-ме вид., стер. — К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 9. Культура та цивілізація.

Поняття культури, типологія культур, концепції культур Тойнбі «Дослідження історії», Шпенглера «Занепад Європи». Матеріальна та духовна культура. Взаємозв'язок та співвідношення понять культури і цивілізації. Типи цивілізацій. Міжкультурна комунікація. Науково-технічний прогрес і розвиток культури. Глобалізація та глобалізаційні процеси. Некласична культура (масова). Культурні цінності (ЮНЕСКО). Субкультури.

Основні поняття/ ключові слова: культура, цивілізація, етапи розвитку цивілізацій, концепції культур, глобалізаційні процеси.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. — К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. — 2-ге вид., стереотип. — К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. — 8-ме вид., стер. — К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Тема 10. Теорія пізнання.

Гносеологія і епістемологія. Проблема пізнання. Об'єкт та суб'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне пізнання (наукове та художнє). Метод, методика, методологія. Як формується наукове знання. Виникнення науки. Проблема класифікації наук. Природничі та гуманітарні науки. Основні етапи розвитку науки (класична, некласична, постнекласична).

Основні поняття/ ключові слова: наука, наукова методологія, теорія пізнання, епістема, гнозис.

Рекомендована література

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.
3. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
4. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононченко. — Харків : Фоліо, 2018.
5. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
6. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

14.Методи навчання

Предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний

Теми семінарських занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
2	Знайомство з основними духовними джерелами східної філософії. Природничі школи початку античної доби. Висока класика та римська філософія.	2
3	Середньовічна філософія Зх. Європи. Патристика та схоластика. Августин Аврелій. Тома Аквінський. Духовна домінанта доби Відродження (Аліг'єрі, Петрарка, Кузанський, Макіавеллі, Мор, Да Вінчі, Бруно, Галілей).	2
5	Перехід від класичної до некласичної філософії. Зміна філософського мислення XX століття. Напрями сучасної світової філософії.	2
7	Релігійне та філософське розуміння поняття дух. Душа, духовність, душевність. Принципи та цінності. Як формуються цінності? Вищі духовні цінності. Творчість як духовна цінність людини.	2
8	Поняття свідомості та її форми. Індивідуальна та суспільна свідомість. Свідоме, несвідоме, підсвідоме, надсвідоме. Психоаналітична філософія.	2

15.Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Назва теми (на вибір)	Форма подання	Кількість годин (д.ф.н.)	Кількість годин (заочн.)
1	Арістотель «Метафізика», Платон «Держава», Сенека «Про стійкість мудреця», Августин Аврелій «Сповідь», «Про Град Божий», Тома Аквінський «Сума теологій»	Опитування/ обговорення	5/20	
2	Данте Аліґ'єрі «Божественна комедія», «Піршество», «Нове життя», Сонети Франческо Петрарка, Нікколо Макіавеллі «Державець», п'єса «Мандрагора», Томас Мор «Утопія», Микола Кузанський «Про вчене незнання», Микола Коперник «Про обертання небесних сфер», Галілео Галілей «Діалог про дві найголовніші системи світу – Птоломееву і Копернікову».		10/20	
3	Френсіс Бекон «Новий органон», «Нова Атлантида», Рене Декарт «Міркування про метод», «Начала філософії», Джон Локк «Два трактати про правління», Томас Гоббс «Левіафан», Бенедикт Спіноза «Етика», Готфрід Лейбніц «Міркування про метафізику», «Про походження речей», Ж-Ж Руссо «Теорія суспільної угоди». Девід Гюм «Трактат про людську природу».		5	
4	Імануїл Кант «Всезагальна історія та теорія неба», «Критика чистого розуму», «Критика практичного розуму», «Критика здатності суджень», «Естетика», Фрідріх Гегель «Феноменологія духу», «Наука логіка», Людвіх Фюєрбах «Сутність релігії», «Сутність християнства», Фрідріх Шеллінг «Філософія мистецтва»		10	
5	Артур Шопенгауер «Світ як воля і уявлення», Серен Кєркегор «Насолода і борг», Фрідріх Ніцше «Так сказав Заратустра», «Весела наука», Карл Ясперс «Філософська віра», Жан Поль Сартр «Буття і ніщо», Мішель Фуко «Слова і речі», «Археологія знання», Умберто Еко «Ім'я троянди», «Маятник Фуко» та ін., Ханна Арендт «Люди за темних часів», «Джерела тоталітаризму», Мартін Хайдеггер «Буття і час», Френсіс Фукуяма «Кінець історії і остання людина»		10	
6	Зігмунд Фрейд «Вступ лекцій до психоаналізу», Карл Юнг «Архетипи і колективне несвідоме», Альфред Адлер «Проблема людської природи», «Наука життя», Еріх Фромм «Втеча від свободи», «Мати чи бути?», Освальд Шпенглер		10	

	«Присмерк Європи», Арнольд Тойнбі «Дослідження історії»		
	Разом		60/80

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Студент демонструє широку обізнаність з матеріалом, глибоке занурення у матеріал, презентуючи свою думку. 2. Демонструє авторську позицію у процесі реалізації завдань: кооптує свої думки у широкий гуманітарний контекст	8-10
1. Студент є персонально мотивованим і транспонує досвід, набутий у процесі освіти, у реалізацію поставлених завдань 2. Широка обізнаність з проблемою підсилюється творчим підходом	7-5
1. Недостатня обізнаність з матеріалом, відсутність асоціативного мислення. 2. Формальне ставлення до завдання.	4-3
1. Поверховість у володінні матеріалом. 2. Відсутність творчої ініціативи .	0-2

Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувача оцінюються за 100 - бальною шкалою.

Поточне оцінювання роботи здобувача впродовж семестру проводиться за допомогою: експрес опитування з розглядуваної теми.

Критерії оцінювання при поточному контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Якість підготовленого і опрацьованого матеріалу	10-20

<i>Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях:</i>	
Всебічна репрезентація матеріалу; демонстрація широкої ерудиції; багатоаспектне розкриття теми; володіння понятійним апаратом	5-10 (10-20 за презентацію)
Недостатнє володіння матеріалом; обізнаність з проблемою, але наявність некоректних формулювань; обсяг знань виявляється недостатньо повним для всебічного розкриття теми	3-4
Поверховість у володінні матеріалом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях; відповіді свідчать про незацікавлене ставлення до матеріалу	2-3
Практична відсутність знань; індиферентне ставлення до поставлених завдань; серйозні	0-1

Підсумковий (семестровий) контроль- екзамен

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія» здобувач повинен вміти: знаходити джерела інформації і перевіряти їх на достовірність, користуватись науковою літературою, аналізувати, осмислювати прочитане, послідовно та логічно мислити, готувати тексти доповідей з заданих тем, відповідати на уточнюючі запитання викладача і аудиторії під час виступу.

Питання на екзамен

1. Особливості історичного виникнення філософії.
2. Співвідношення філософії, мистецтва та релігії.
3. Взаємозв'язок філософії з гуманітарними та природничо-науковими дисциплінами.
4. Світогляд як спосіб освоєння світу.
5. Структура світогляду. Світогляд і мислення.
6. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий і філософський.
7. Предмет, структура, функції та методи філософії.
8. Зародження філософського знання Ст. Індії.
9. Філософська думка Ст. Китаю.
10. Натурфілософські школи античного періоду.
11. Класичний період античної філософії (Сократ; Платон; Арістотель).
12. Філософія елліністичного і римського періодів. Олександрійська філософія.
13. Середньовічна філософія. Патристика та схоластика.
14. Філософія Відродження.
15. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.
16. Німецька класична філософія.
17. Некласична філософія XIX - початку XX ст.
18. Філософія у XX- XXI столітті.
19. Поняття онтології як загальної теорії буття.
20. Онтологічні категорії сучасної філософії: буття, небуття, екзистенція, свобода, абсурд.
21. Класичні онтології: ідеалізм, матеріалізм, реалізм, пантеїзм, дуалізм, монізм.
22. Поняття духу, душі та духовності. Вищі духовні цінності.
23. Творчість як основа духовності людини.
24. Єдність і взаємопроникнення протилежностей.
25. Простір і час як філософські категорії.
26. Проблема екзистенціальної філософії буття.
27. Метафізична, діалектична, релігійна, прагматична, психоаналітична, постмодерністська філософські антропології.
28. Категорії класичної філософської антропології: дух, заперечення, свобода, творчість, добродієність.
29. Співвідношення понять людина, індивід, індивідуальність, особа, особистість.
30. Поняття, основні проблеми та класифікація пізнання.
31. Пізнання наукове і художнє.
32. Гносеологія та епістемологія.
33. Основні феноменологічні категорії. Іntenціональність та інтерсуб'єктивність.
34. Свідомість та її структура.
35. Поняття свідомого, несвідомого, надсвідомого, підсвідомого. Самосвідомість.
36. Мислення і мова як засоби пізнання.
37. Філософія мови. Герменевтика.

38. Типологія мов (природні, штучні).
39. Поняття культури. Субкультури. ЮНЕСКО.
40. Проблема співвідношення культури і цивілізації.
41. Поняття глобалізації, глобалізаційні процеси.

8. Розподіл балів, які отримують студенти (Усього – 100 балів)

Поточний контроль (балів)	Екзамен Кількість балів	Кількість балів
Екзаменаційна оцінка виставляється як сума балів, отриманих за: відвідування аудиторних занять (лекції, семінари), роботу на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи 60	40	максимально 100

За результатами поточного контролю та самостійної роботи											Сума балів
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	
Робота на семінарському занятті		2	2		2	2		2			10
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Екзамен											40
Загальна кількість балів											100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	відмінно - відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (Конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною	Середній (репродуктивний)

		кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	
60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

13. Методичне забезпечення

Основу комплексу дисципліни «Філософія» складають: навчальна та робоча програми освітнього компоненту, силабус, завдання для самостійної роботи, навчальна література та інформаційні ресурси.

Інформаційні ресурси

- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
- Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>.
- Державна історична бібліотека України <http://www.dibu.kiev.ua/>.
- Державна науково-технічна бібліотека України <http://gntb.gov.ua/ua/>.
- Бібліотека імені М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>

Рекомендована література

Базова Література:

1. Історія філософії. Словник / За ред. В.І.Ярошовця. – К.:Знання України, 2006.
2. Пазенок В.С. Філософія: навч. посіб. – К.: Академвидав, 2008.
3. Петрушенко В.Л. Філософія: курс лекцій: Підручник. – Львів, 2009.
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підруч. – К.:Академвидав, 2009.
5. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. / В.П. Андрущенко, Г.І. Волинка, Н.Г. Мозгова та ін. за ред. Г.І. Волинка. – К.: Каравела, 2009.
6. Філософія: Підруч. / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002.
7. Філософія: навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.

8. Філософія : підручник / Л. В. Губерський [та ін.] ; ред. Л. В. Губерський ; худож. О. Д. Кононученко. — Харків : Фоліо, 2018.
9. Філософія: навч. посібник / Ю.М. Вільчинський, Л.В. Северин-Мрачковська, О.Б. Гаєва та ін. — К.: КНЕУ, 2019.
10. Філософія: хрестоматія. Від витоків до сьогодення: навч. посіб. / Уклад.: Л. В. Губерський та ін.; за ред. Л. В. Губерського. — К.: Знання, 2012.
11. Філософський енциклопедичний словник / За ред. В.І. Шинкарука. — К.: Абрис, 2002.

Допоміжна література:

1. Абеляр П. «Історія моїх страждань». — Львів: Літопис, 2004.
2. Апель К.О. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до постконвенціональної моралі / Пер. з нім. В. Купліна. — К.: Дух і Літера, 2009.
3. Арендт Ханна. Джерела тоталітаризму. — К.: Дух і Літера, 2005.
4. Арендт Ханна. Люди за темних часів. — К.: Дух і Літера, 2008.
5. Арістотель. Метафізика. — К.: Темпора, 2022.
6. Вебер М. Господарство і суспільство. — К.: Всесвіт, 2012.
7. Гайдеггер М. Дорогою до мови; [пер. з нім. В. Кам'янець]. Львів: Літопис, 2007.
8. Гейзінга Й. Homo ludens; [пер. з нім.]. Київ: Основи, 1994.
9. Гоббс Т. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної. — К.: Дух і Літера, 2000.
10. Гокінг Стівен. Коротка історія часу. Пер. з англ.: колективний. Київ: К. І. С., 2015.
11. Гокінг Стівен. Теорія всього. Пер. з англ.: Ярослав Лебеденко. Харків:КСД, 2019.
12. Гегель Г.В.Ф. Феноменологія духу. — К., 2004.
13. Гегель Г.В.Ф. Основи філософії права, або Природне право і державознавство/ Г. В.Ф. Гегель. — К.: Юніверс, 2000.
14. Гусерль Едмунд. Картезіанські медитації. Вступ до феноменології. — К.:Темпора, 2021.
15. Гусев В.І. Західна філософія Нового часу XVII-XVIII ст./В.І. Гусев. — К.: Либідь, 1998.
16. Г'юм Д. Трактат про людську природу. — К.: Всесвіт, 2003.
17. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика; [пер. з нім.]. Київ: Юніверс, 2001
18. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія, Ч. 1. Пекло. — [2-ге вид.]. — Львів : Астролябія, 2017.
19. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія, Ч. 2. Чистилище. — [2-ге вид.]. — Львів : Астролябія, 2017.
20. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія, Ч. 3. Рай. — Львів : Астролябія, 2017.
21. Дао де цзін. Канон шляху і спроможності / Пер. Зі старокитайської, коментарі та післямова Андрія Накорчевського. — К.: ArtHuss, 2020.
22. Декарт Р. Метафізичні роздуми/Р. Декарт / Пер. з фр. З. Борисюк та О. Жупанського. — К.: Юніверс, 2000. — 304 с.
23. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямовувати свій розум і відшукувати істину в науках/Р. Декарт / Пер. з фр. В. Адрушка і С. Гатальської. — К.: Тандем, 2001.
24. Дерида Ж. Письмо та відмінність; [пер. з фр.]. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004.
25. Еко Умберто. Ім'я рози. — Х.: Фоліо, 2006.
26. Еко Умберто. Маятник Фуко. — Львів: Літопис, 1998.
27. Еко Умберто. Не сподівайтесь позбутися книжок / Умберто Еко, Жан-Клод Кар'єр; [пер. з фр. І. Славінська]. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015.
28. Еко Умберто. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів; [пер. з англ.]. Львів: Літопис, 2004.
29. Зигмунд Фройд. Вступ до психоаналізу. Пер. з нім.: Петро Тарашук. Харків: КСД, 2015.
30. Зигмунд Фройд. Невпокій в культурі. Пер. з нім. Ю. Прохасько. — Київ: «Апріорі», 2021.

31. І-цзін. Книга змін / пер. з рос. Є.В.Тарнавського; худож.-оформлювач О.А.Гугалова. – Харків: Фоліо, 2018.
32. Камю А. Міф про Сізіфа. Есе про абсурд; [пер. з фр. О. Жупанський]. Київ: Портфель, 2017.
33. Іммануїл Кант. Естетика. Переклад з німецької Богдана Гавришківа. Львів: Аверс, 2007.
34. Кант І. Критика практичного розуму / І. Кант; пер. з нім. І. Бурковський. – К.: Юніверс, 2004.
35. Кант І. Критика сили суджень. – К.: Темпора, 2022.
36. Кант І. Критика чистого розуму / І. Кант; пер. з нім. І. Бурковський. – К.: Юніверс, 2000.
37. Конфуцій. Афоризми та вислови. / Конфуцій; [уклад. Деришева К.С.; голов. ред. О.С. Кандиба]. – Харків : Віват, 2018.
38. К'єркегор С. Або – Або. Вид-во Арій, 2025.
39. К'єркегор С. Насолода і борг. – К.: AirLand, 1994.
40. К'єркегор С. Страх і трепет. Діалектична лірика. Пер. з дан. Марія Худа. – Львів: Априорі, 2025.
41. Леві-Строс К. Структурна антропологія / Клод Леві-Строс; [пер. з фр.]. Київ: Основи, 2000.
42. Лок Д. Два трактати про врядування/Пер.з англ. О.Терех, Р.Димерець. – К.: Основи, 2001.
43. Луцій Анней Сенека. Про стійкість мудреця. Діалоги / Пер. з лат. А.О.Содомори. – Априорі, 2023.
44. Мак'явеллі Нікколо. Флорентійські хроніки. Державець / Нікколо Мак'явеллі: пер. з італ. Анатолія Перепаді. Х.: Будинок друку, 2013.
45. Мор Т., Кампанелла Т. Утопія. Місто Сонця. – Дніпро, 1988.
46. Ніцше Фрідріх. Так мовив Заратустра. Книжка для всіх і ні для кого. Пер. з нім.: Ганна Савченко. Харків: Фоліо, 2019.
47. Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори. Київ: Основи, 1994.
48. Платон. Держава / Пер. з давньогрец. і передм. Д. Ю. Коваль. – 2-е вид., перероб. – Априорі, 2021.
49. Рассел Б. Історія західної філософії. – К.: Основи, 1995.
50. Сартр Ж. П. Буття і ніщо: Нарис феноменологічної онтології. – К.: Основи, 2001.
51. Святий Августин. Сповідь / Пер. з латини Ю. Мушака. - Львів: Свічадо. – 2021.
52. Сунь-цзи. Мистецтво війни / Сунь-цзи; переклад Григорія Латника, – К.: Арій, 2014.
53. Тойнбі А. Дослідження історії. Т. 1/Пер. з англ. В. Шовкуна. – К.: Основи, 1995.
54. Тойнбі А. Дослідження історії. Т. 2/Пер. з англ. В. Митрофанова, П. Тарашука. – К.: Основи, 1995.
55. Фромм Ерік. Втеча від свободи / Пер. з англ. М. Яковлев. Харків: «КСД», 2019.
56. Фромм Ерік. Мати або бути? / Пер. з англ. Г.В.Яновська. Харків: «КСД», 2020.
57. Фуко М. Археологія знання. – К.: Вид-во «Основи», 2003.
58. Фуко М. Наглядати й карати / пер. з фр. Петра Тарашука. – Київ: Комубук, 2025.
59. Фукуяма Френсіс. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / пер. з англ. Тетяна Сахно. – 2-ге вид. – К.: Наш Формат, 2020.
60. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме / Пер. з нім. Катерина Котюк; – Львів: Видавництво «Астролябія», 2018.